

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Soukromá obchodní a právní akademie s.r.o.

Opletalova 4, 466 01 Jablonec nad Nisou

Identifikátor školy: 600010457

Zřizovatel: Ing. Jaroslava Malá, 468 31 Malá Skála 238,

Ing. Iveta Boučková, Aloisina výšina 411, 460 01 Liberec,

René Roštejnský, 468 33 Jenišovice 170

Školský úřad Jablonec nad Nisou, 28. října 18, 466 01 Jablonec nad Nisou

Termín konání orientační inspekce: 3. - 6. dubna 2000

Čj.	083 175/2000-5100
Signatura	oh3ft301

Česká školní inspekce (ČŠI) se v rámci orientační inspekce zaměřila na hodnocení kvality výuky vybraných předmětů ve čtyřletém denním studiu studijního oboru 63-41-M/004 Obchodní akademie a současně ve vztahu ke sledovaným předmětům posoudila řízení školy. Soukromá obchodní akademie provozuje i pětileté dálkové studium s 29 žáky. Denní studium navštěvuje v pěti ročnících (jeden první a druhý, dva třetí a jeden čtvrtý ročník) 101 žák.

Hodnocení ČŠI vychází především z hospitační činnosti a jejích výsledků, z vyhodnocení všech podkladových materiálů, z rozhovorů s pracovníky školy, prohlídky prostorů školy, studia vybrané povinné a další vedené dokumentace, prací studentů a dotazníků pro rodiče.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Výuka českého jazyka a literatury byla sledována ve třech hodinách u dvou vyučujících. V prvním a třetím ročníku se jednalo o literární hodiny, ve čtvrtém ročníku byla jazyková hodina koncipována jako příprava na písemnou maturitní zkoušku. Obě vyučující mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Tematicky učivo odpovídalo učebním osnovám, časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem. Od pololetí nastoupila nová vyučující za dlouhodobě nemocnou učitelku, a proto došlo v tematických plánech některých ročníků k úpravám a časovému posunu několika tematických celků.

Sledované hodiny probíhaly v kmenových třídách se standardním uspořádáním a vybavením učebny bez mimořádně estetické podnětnosti. Didaktická technika nebyla využita v žádné z hospitovaných hodin, i když ji škola má k dispozici. Škola žákům poskytuje učebnice českého jazyka, dějin literatury a čítanky. Jazykové učivo bylo procvičováno prostřednictvím namnožených textů. Sešity si vedou žáci sami, při namátkové kontrole nebyla látka po absenci žáků dopsána. Pravidla českého pravopisu a další jazykové příručky jsou soustředěny u vyučujících a podle potřeby používány. Ve sledovaných hodinách nebyly využity. Inspekce kontrolovala vybrané maturitní práce školního roku 1998/1999 a kontrolní slohové práce v jednotlivých ročnících. Písemné maturitní práce byly hodnoceny objektivně, slovní vyjádření hodnocení postrádalo dostatečné rozlišení jejich úrovně gramatické, stylistické a naplnění odpovídajícího slohového útvaru. Zpracování maturitních otázek k ústní části maturitní zkoušky vychází z tradiční koncepce, chybí posun k současnější literární problematice. Některé literární otázky mají dvě textové verze na výběr, obecně jazykové, gramatické a stylistické okruhy nejsou náročné a v několika případech je zadání otázek nejednoznačné. U slohových kontrolních prací jsou hodnotící kritéria i formální podoba sjednoceny.

ČŠI se zúčastnila zadání a průběhu písemné maturitní zkoušky ve školním roce 1999/2000. Tato zkouška proběhla v souladu s § 9 odst. 3 vyhlášky č. 442/1991 Sb., o ukončování studia ve středních školách a učilištích. Vybraná témata s přiřazenými slohovými útvary k písemné maturitní zkoušce splňovala požadavky náročnosti profilu absolventa této školy.

Literární hodiny byly vedeny převážně metodou frontálního výkladu i opakování. Dělení na skupiny proběhlo při četbě literárního textu a jeho obsahové interpretaci. Následné samostatné ověřování pochopení látky stylistických rozborů žáci nezvládli písemně zpracovat. Vyučující na tuto skutečnost nereagovala a analýzu chyb zadala k domácímu studiu. Samostatná práce v jazykové hodině byla zaměřena na procvičování gramatických jevů, příprava na písemnou maturitní práci z hlediska stylistického s využitím různých vrstev slovní zásoby nebyla dokončena.

Mezipředmětové vztahy byly motivací především pro starší českou literaturu i literaturu

meziválečnou. Vyučující hodnotily pochvalou nebo orientačními známkami se zdůvodněním. Žáci byli také motivováni zadáním odborné práce na základě vlastní četby v rámci nabízených literárních témat. Pomoc učitelek se soustředila na doplňování jednoslovných odpovědí žáků, chyběl prostor k diskusi.

Komunikace vyučujících byla vstřícná, verbální schopnosti dobré, i když ne vždy byl jejich mluvený projev spisovný. Bylo tolerováno i nespisovné vyjadřování žáků.

Výuka českého jazyka a literatury poskytuje žákům historicko-faktografické poznatky s formálním důrazem porozumět literárnímu textu bez využití dalších informačních zdrojů. Výrazná mezipředmětová motivace a komunikativní vstřícnost vyučujících byly přínosem. Výuku českého jazyka a literatury vzhledem k výše uvedeným skutečnostem hodnotí ČŠI jako dobrou.

Německý jazyk

Německý jazyk byl hospitován ve třech skupinách 3. a 4. ročníku u třech vyučujících. Časová dotace ve sledovaném předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je vyučujícími rozpracováno v tematických plánech. Personální podmínky jsou vcelku vyhovující. Dvě vyučující jsou pedagogicky i odborně způsobilé, jedna pouze pedagogicky.

Pouze jedna hospitovaná hodina byla vyučována ve specializované tzv. jazykové učebně, která se od ostatních liší nižší kapacitou, jiným uspořádáním lavic a několika nástěnnými obrazovými pomůckami vztahujícími se k výuce němčiny. Její umístění v suterénních prostorách budovy školy (vlhko, až zatuchlo) je z hlediska psychohygieny nevhodné.

Zbývající sledované hodiny probíhaly v kmenových třídách. Ve dvou případech použily učitelky přenosného magnetofonu s autentickými nahrávkami textů.

Organizace, formy a metody výuky jsou u jednotlivých vyučujících rozdílné. Převažují formy skupinové práce, zejména při překladu nebo konverzačních cvičeních. Organizační pokyny jsou předávány většinou v němčině, pouze jedna vyučující komunikovala se žáky převážně v češtině. Výběr učiva je přiměřený věkovým zvláštnostem a náročností studia, především u maturitního ročníku. Část žáků z tohoto ročníku však zaostává ve schopnosti plynulé konverzace.

Kromě učebnic, se kterými se běžně pracuje - Němčina pro jazykové školy, si vyučující připravují sami doplňující texty i další učební pomůcky pro procvičení slovní zásoby a mluvnice.

Vstupní i průběžné motivace nebylo často využíváno. Ve všech sledovaných hodinách vyučující dostatečným způsobem aktualizovali učivo, zejména příklady z praxe v návaznosti na zkušenosti žáků. Prověřování dosavadních znalostí žáků i jejich hodnocení probíhalo frontálně ve všech hodinách. Při zadávání nových úkolů byli upozorňováni na problémová místa a vyučujícími bylo ověřováno jejich pochopení.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky je založena na vzájemné důvěře a respektu. Velké rozdíly jsou mezi jednotlivými žáky ve schopnosti komunikovat v německém jazyce. Také úroveň jejich znalostí, zejména v maturitním ročníku, je značně rozdílná. Kromě běžných příčin (rozdílné vstupní znalosti, schopnosti, píle) jsou to i rozdílné možnosti v získávání dovedností zejména v konverzaci např. dlouhodobějším pobytem v Německu. Ve sledovaných hodinách byl vytvářen dostatečný prostor pro vyjadřování vlastního názoru při důsledném respektování osobnosti žáků.

Personální i materiální podmínky výuky v německém jazyce jsou dobré. Organizace výuky včetně forem a metod je také na dobré úrovni, i když zde byly inspekci zaznamenány největší rozdíly v jejich použití jednotlivými vyučujícími. Největší problém vidí ČŠI v nízké úrovni znalostí některých žáků maturitního ročníku. Celkově hodnotí inspekce kvalitu vzdělávání v předmětu německý jazyk jako dobrou.

Společenskovědní předměty (dějepis, občanská výchova, hospodářský zeměpis, psychologie)

Výuka společenskovědních předmětů byla sledována ve čtyřech hodinách u tří vyučujících. Dva vyučující jsou pedagogicky způsobilí bez odbornosti, psycholog je externím pracovníkem pouze s odbornou způsobilostí. Každý z výše uvedených předmětů byl hospitován v jedné hodině v prvním, třetím a čtvrtém ročníku s časovou dotací v souladu s učebním plánem a obsahově odpovídající učebním osnovám. Přiměřenost stanovených výukových cílů byla rozdílná především v obsahovém pojetí dějepisného učiva a náročnosti výkladu filosofického tématu v občanské výchově.

Výuka probíhala v kmenových třídách vhodně vybavených pouze zeměpisnými mapami. Absence dějepisné mapy i atlasů byla nahrazena jinými dějepisnými příručkami, které vyučující přinesl do výuky. Jednotlivým žákům zadal z této odborné literatury úkoly v době úvodního ústního opakování. Základní učebnice v těchto předmětech chybí. Žáci jsou odkázáni pouze na zápisy v sešitech, které si vedou sami. Doplnková literatura byla využívána minimálně. Namnožené materiály, didaktická technika nebo práce žáků s jinými zdroji informací nebyly prezentovány.

Sledované hodiny byly vedeny převážně metodou frontálního výkladu a řízeného rozhovoru s úvodním opakováním. Převažovalo faktografické pojetí výkladu s aktuálním využitím samostatné práce žáků po ústním zkoušení. Snaha o aktivní učení ve spojitosti s vlastními zkušenostmi žáků byla využita při zjišťování psychologické motivace v obchodní strategii.

Ve všech sledovaných předmětech bylo aktualizace učiva využito pro vstupní i průběžnou motivaci. Mezipředmětové vztahy upevňovaly jeho pochopení. V některých hodinách nebylo hodnocení žáků konkrétní a jednoznačné. Ve snaze žákům pomáhat s formulacemi odpovědi nebo při dílčím shrnutí učiva nedávali jim vyučující prostor pro vyjádření vlastního názoru. Zejména ve vyšších ročnících se ztráta zájmu o výuku projevovala neklidem. Verbální úroveň vyučujících byla dobrá, u externího učitele méně výrazná s hovorovými rysy projevu.

Výuka společenskovědních předmětů je poznamenána nedostatečnou vybaveností učebními pomůckami a minimálním využíváním dalších informačních zdrojů. Ve výuce převažuje faktografický přístup. Pozitivem se jeví aktualizace učiva postavená na zkušenostech žáků, není však rozvíjena v jejich samostatných verbálních projevech. ČŠI hodnotí kvalitu výuky ve společenskovědních předmětech jako dobrou.

Právo

Výuka práva byla sledována ve druhém ročníku s jednohodinovou týdenní dotací, vyučující má pouze pedagogickou způsobilost. Ve třetím a čtvrtém ročníku se vyučuje tento předmět ve dvouhodinovém bloku externími učiteli, vše v souladu s učebním plánem. Oba mají odbornou způsobilost, jeden i pedagogickou. Při probíhající inspekci současně v obou ročnících nebyly vyučovací bloky časově dodrženy z důvodu pracovních i soukromých aktivit těchto vyučujících. Rozvržení učiva do plánovaných dvou vyučovacích jednotek nebylo splněno. Obsah učiva předmětu právo odpovídá učebním osnovám. Z následné kontroly třídní

knihy třetího ročníku vyplynulo, že od začátku školního roku nebylo odučeno v době stanovené rozvrhem deset hodin tohoto předmětu, čtyři byly nahrazeny v jiném termínu a ČŠI doloženy.

Učebny, kde byly hodiny sledovány, jsou kmenové s průměrnou vybaveností i estetickou podnětností. Škola má pro výuku k dispozici didaktickou techniku, ta nebyla v hodinách použita. Žáci si vedou sešity sami. Ve druhém ročníku používali ve dvojicích učebnice Právo, navíc měly dvě dvojice připraveny informace z Listiny základních práv a svobod a Starého zákona. Ve třetím ročníku mají učebnice všichni žáci, ale nepracují s nimi. V učebnici jsou okruhy témat sestaveny přehledně, jednotlivé pojmy a právní oblasti jsou definovány celkem podrobně a srozumitelně. Vyučující nahrazuje učebnici vlastními namnoženými materiály včetně opakovacích testů a příkladů z obchodního zákoníku.

Ve sledovaných hodinách byly střídány metody frontálního výkladu s řízeným rozhovorem. Opakování probíhalo ústní i písemnou formou. Testová metoda ani ústní zkoušení nebyly organizačně promyšlené. Výsledek hodnocení jednotlivců nebyl zřejmý.

Žáky nižšího ročníku se snažil vyučující aktivně zapojovat do výuky prostřednictvím mezipředmětových vztahů a jejich stávajících právních vědomostí a zkušeností. Směrem k vyšším ročníkům klesala ve sledovaných hodinách schopnost žáků aplikovat učivo, neboť ubývalo příkladů z praxe v aktualizované podobě. Žáci rozvíjeli své postřehy jen zřídka, komunikace vážla. Zkrácené a nepřipravené hodiny vedly ke spěchu a zhuštění látky, tyto okolnosti podstatně zhoršovaly psychohygienické podmínky výuky. Verbální projevy vyučujících byly různé kvality. Od dobré úrovně spisovného vyjadřování se snahou doplňovat jednoslovné odpovědi žáků po jednotvárný, nemotivovaný, i když věcně správný výklad učiva.

Výuka předmětu právo je poznamenána nízkou motivací jednotlivých vyučujících, kteří nejsou stabilními členy pedagogického sboru. To se odráží na přípravě výuky a komunikaci se žáky. Vyučující, který nemá odbornou způsobilost, ale je pedagog, organizoval hodinu s respektováním didaktických zásad, aktualizoval právní zkušenosti studentů a využíval více zdrojů informací. ČŠI hodnotí tuto hodinu jako velmi dobrou. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem hodnotí ČŠI zbývající hodiny jako ještě vyhovující a celkově výuku tohoto předmětu jako dobrou.

Předměty ekonomického charakteru (ekonomika, účetnictví, marketing, management, obchodní korespondence, práce na počítači - aplikace podvojného účetnictví)

Výuku ekonomických předmětů zajišťuje celkem sedm učitelů včetně ředitelky školy. Z tohoto počtu jsou čtyři učitelé interními zaměstnanci školy. Kvalita výuky byla sledována ve druhém až čtvrtém ročníku u všech sedmi učitelů celkem v devatenácti vyučovacích hodinách.

Odborná způsobilost učitelů ekonomických předmětů byla posuzovaná vzhledem k předmětům, které vyučují. Podmínku odborné způsobilosti splňovalo šest ze sedmi učitelů. Pedagogická způsobilost učitelů realizujících výuku předmětů zařazených do bloku byla zjištěna pouze u tří učitelů. Jeden učitel nemá požadované odborné ani pedagogické vzdělání.

Světelné a tepelné podmínky výuky jsou na velmi dobré úrovni. Učebny jsou čistě upravené, vytápění je centrální, bezprašné. Horní desky standardních školních lavic jsou však v některých učebnách poškozeny vyrytými nápisy. Většina učeben je vybavena audiovizuální technikou (barevný televizor s videorekordérem). Tato ani jiná didaktická technika však nebyla ve sledované výuce použita.

Všichni učitelé mají zpracovány tematické plány učiva schválené ředitelkou školy nebo pověřeným zástupcem. Kontrolou těchto plánů se schválenými učebními dokumenty nebyly

zjištěny nedostatky. Plánování výuky ze strany učitelů je však mnohdy zcela formální, protože kontrolou zápisů v třídních knihách P3-A (marketing), P4 (ekonomika), P3-A (účetnictví) i P3-B (účetnictví) byly zjištěny rozpory. V těchto třídách nebyl z různých důvodů dodržen časový rozpis učiva. Častým střídáním učitelů ekonomiky ve třídě P4 a nedůslednou kontrolou výuky ze strany vedení školy nebyly včas zjištěny nedostatky v plnění učebních osnov. Učitel realizující v tomto ročníku výuku se snaží doplnit neodučenou látku z předchozích ročníků a předepsané učivo pro čtvrtý ročník vyučuje v rozsahu 25 maturitních okruhů. Jejich znění bylo žákům oznámeno v září tohoto školního roku.

Materiální zabezpečení výuky ekonomiky je zaměřeno na zajištění učebnic, které jsou žákům bezplatně půjčovány. Předmět účetnictví je navíc zajištěn vhodným programovým vybavením (např. Účetnictví 2000, Program podvojného účetnictví – STEREO, Účetní poradenství apod.), které umožňuje část výuky čtvrtého ročníku realizovat v učebně výpočetní techniky v rámci nepovinného předmětu práce na počítači. Výuka marketingu je po materiální stránce vybavena jednou videokazetou, sadou magnetofonových kazet s mluveným slovem a odbornými časopisy. Ve výuce třetího ročníku nebyly pomůcky do doby inspekce v tomto školním roce využity. Žáci byli odkázáni pouze na poznámky ze sešitu. Pro výuku managementu ve třetím a čtvrtém ročníku mají žáci k dispozici učebnice. Obchodní korespondence se vyučuje v dělených ročnících v odborné učebně. K výuce slouží 15 ks mechanických psacích strojů (1. pololetí prvního ročníku) a 17 ks elektronických psacích strojů zn. Panasonic R305 a UTAX AX-150. Kromě toho mají žáci k dispozici dvě učebnice (Technika administrativy, Hospodářská korespondence). Všichni učitelé ekonomických předmětů mohou používat kopírovací přístroj k množení potřebných studijních materiálů vzhledem k aktualizaci učiva a funkční didaktickou techniku (zpětný projektor, 3 soupravy BTV + videorekordér). Pro potřeby učitelů je k dispozici příruční odborná knihovna, která obsahuje 150 svazků (75 titulů) učebnic a knih s ekonomickou tematikou a odborné časopisy. Do bloku ekonomických předmětů byl zařazen také nepovinný předmět realizovaný ve čtvrtém ročníku v učebně výpočetní techniky, jehož obsahem je aplikace účetnictví pomocí programového počítačového vybavení. Nevhodný název předmětu „Práce na počítači“ nekoresponduje s jeho obsahem.

Organizace, formy a metody výuky byly u jednotlivých vyučujících rozdílné. Průběh výuky ekonomiky se ve druhém a třetím ročníku vyznačoval výrazně převažující výkladovou metodou. V průběhu výkladu byly žákům občas kladeny vhodné otázky z praxe, na které reagovali především žáci druhého ročníku, protože téma hodiny u nich vzbudilo zájem. Učitelka tak získávala zpětnou vazbu a v přiměřeném tempu pokračovala celou vyučovací jednotku. ČŠI pozitivně hodnotí provázanost teorie s praxí a logickou strukturu výkladu doplňovanou stručným zápisem na tabuli. Žáci však nejsou vedeni k rozvíjení vyjadřovacích schopností a klasifikace vychází pouze z písemného projevu. Dalším negativem je absence práce žáků s učebnicí, přestože je mají k dispozici. Občas rozdané okopírované studijní materiály (tabulky, schémata) nemohou zvrátit skutečnost, že žáci jsou v profilovém předmětu při přípravě na výuku odkázáni na poznámky ze sešitu. Výuka postrádala vhodné motivační prvky, nikdo ze žáků nebyl slovně nebo klasifikací ohodnocen. Výuka předmětu ve čtvrtém ročníku probíhala zcela atypicky. Učitel se žáky konzultoval maturitní okruh, který byl zpracován jediným žákem. Ostatní měli naslouchat a učitel případně téma doplňovat. Nevýrazný projev učitele, nepřipravenost žáků a jejich pasivita způsobila, že výuka byla v této části zcela neefektivní. Učitel se snažil maturitní okruh aktualizovat informacemi o Evropské unii (žákům rozdával informační letáky), ale převážná část činnosti byla postavena na zdoluhavém diktování poznámek do sešitu. Výuka postrádala aktivizační a motivační prvky, ohodnocen nebyl ani žák, který měl zadán klasifikovaný referát.

Předmět Účetnictví vyučují dva učitelé. Sledovaná výuka v paralelních třídách třetího ročníku

vykazovala výrazné rozdíly v organizaci výuky a používání vyučovacích metod. Ve třídě P3-A měly hodiny převážně klasickou strukturu se zařazeným individuálním zkoušením žáků v jejich úvodu. Během výkladu žáci systematicky pracovali s učitelkou, využívali k práci s odborným textem vhodných učebnic a učili se kromě jiného vyhledat i jeho hlavní myšlenku. Používání účetní osnovy a namnožených materiálů rozdaných učitelkou bylo samozřejmostí. Práce žáků byla průběžně kontrolována a hodnocena. Vhodná motivace zvýšila jejich aktivitu ve výuce, přestože struktura sledovaných hodin byla stejná. Výuka má systematický, zaběhnutý, neměnný styl práce, vysokou odbornou úroveň, vede žáky k logickému myšlení. Ve třídě P3-B realizuje učitel výuku se zcela odlišným přístupem. Všechny sledované vyučovací jednotky se od sebe výrazně odlišovaly. Učitel volí ve třídě různé vyučovací metody podle právě vzniklé atmosféry a tomu odpovídá i struktura většiny hodin. Z připravené výuky je patrná schopnost učitele úspěšně improvizovat a citlivě ovlivňovat její průběh. Učitel dokáže jedinečným způsobem zapojit všechny žáky do vyučovacího procesu. Odborná úroveň výuky je vysoká. Výklad je doplňován vhodnými účetními případy, prací s originálními účetními doklady a praktickými radami. Ve snaze informovat žáky co nejdůkladněji se však učitel občas zabývá i podružnými tématy. Ve výuce je vhodně využíváno mezipředmětových vztahů, důraz je kladen na logické myšlení. ČŠI pozitivně hodnotí vtipnost vyučujícího a přátelský vztah k žákům při zachované náročnosti. Rezervy jsou v oblasti práce s učebnicí a ve využívání didaktické techniky.

Management vyučují dva učitelé. Výuka ve třídě P3-A je vedena podle učebnice Základy managementu, ale v hodinách s nimi žáci nepracují. Vyučovací jednotky mají klasickou strukturu. Otázky kladené žákům jsou zaměřeny na faktografické údaje a nevyžadují logické zdůvodnění příčinných souvislostí jevů. Učitel nevyžaduje od žáků souvislý projev, spokojí se i s jednoslovnými odpověďmi. Náročnost během ústního zkoušení byla nízká a sledovaný klasifikovaný výkon žáka byl nadhodnocen. Výklad, který nemá vždy logický sled informací, je přerušován zdlouhavým diktováním poznámek do sešitu. Ve sledované výuce nebyl využit vhodný zápis na tabuli. Přestože mají žáci učebnice doporučené, ve výuce se s nimi nepracuje. Absence učebnic a učebních pomůcek snižuje celkovou efektivitu výuky. Před vstupem do třídy P4 byla ČŠI učitelkou upozorněna na nezáměr třídy o studium a na nekázeň žáků v hodinách. Výuka realizovaná ve dvouhodinovém bloku byla těmito negativními jevy v první polovině skutečně poznamenána. Učitelka během výuky sice střídala různé vyučovací metody, využívala práci s učebnicí a výklad vedený srozumitelnou formou doplňovala přehledným zápisem na tabuli, ale motivační prvky nebyly ve výuce zaznamenány. Tomu odpovídala téměř nulová aktivita žáků. Nedůsledná kontrolní činnost a mírná klasifikace žáků jen potvrzují současný stav třídy (nekázeň, slabé vyjadřovací schopnosti). Teprve ve druhé části sledované hodiny se podařilo některé žáky do výuky zapojit. Vztah vyučující k žákům jako k rovnocenným partnerům nebyl žáky dostatečně oceněn a nízkou úroveň jejich spolupráce byla snižována i celková efektivita výuky. Výuka vedená s malými pedagogickými zkušenostmi byla po odborné stránce na vysoké úrovni a učivo bylo průběžně aktualizováno. Marketing je volitelný povinný předmět a jeho výuka byla sledována ve třetím ročníku. Výuku realizuje jeden učitel. Žáci nemají učebnice, poznámky jsou během výkladu nové látky zdlouhavě diktovány. Žákům jsou poskytovány ne zcela přehledné informace, výklad postrádá logické vysvětlení vazeb a souvislostí, u některých zásadních informací chybí zdůvodnění. V průběhu výkladu učitel často odbočoval od tématu. Ke zvýšení názornosti výuky nebylo využito zápisu na tabuli nebo dostupných pomůcek. Učitel se snažil zapojit žáky do výuky vyvoláváním, výklad zpestřoval vlastními zkušenostmi a doplňoval je praktickými příklady. Struktura všech sledovaných hodin marketingu byla podobná. Nároky na znalosti žáků byly nízké, učitel se spokojil se strohými odpověďmi, souvislý slovní projev nebyl od žáků vyžadován. Otázky učitele byly zaměřeny jen na paměťové zvládnutí učiva bez aplikace nebo využití zkušeností

žáků. Na základě rozboru provedeného ředitelkou školy učitel doporučil žákům vhodně učebnice.

Obchodní korespondenci vyučují dvě učitelky. Sledovaná výuka ve druhém ročníku byla velmi dobře připravena. Členění hodiny bylo příkladné a respektovalo rovnoměrné rozložení zátěžových i oddechových částí výuky během vyučovacího času. Obsah hodiny byl zaznamenán vzorovým zápisem na tabuli. Po rozcvičení prstů a krátkém rozepsání následoval přepis textu na rychlost a přesnost, výklad nové látky a samostatná práce žáků podléhající průběžné klasifikaci. ČŠI zaznamenala individuální přístup k žákům, využívání originálních tiskopisů, vyhotovení příslušných písemností podle individuálního zadání, práci s učebnicí, kontrola umožnily efektivní využití vyučovacího času. Klasifikace žáků vychází z ústního důslednou kontrolu prstokladu. Velmi dobrá organizace výuky, jasné pokyny a důsledná zkoušení a četné klasifikace úkolů v písemné podobě, jež si zakládají do desek na jméno. Výuka ve třetím ročníku realizovaná jinou učitelkou měla výrazně nižší úroveň. Sledovaná hodina měla podobnou strukturu, do výuky nebyl zařazen pouze výklad nové látky. Po úvodním pětiminutovém testu na rychlost a přesnost byly žákům v souladu se zápisem na tabuli zadány úkoly k samostatné práci. Část vyučovací doby žáci pracovali zcela samostatně, učitelka se věnovala opravě předchozího testu. Inspektor ČŠI zjistil nedodržování prstokladu při psaní všemi deseti. Poté i vyučující reagovala a individuálně se začala žákům věnovat. V opravených písemnostech žáků třídy P3-B byly zjištěny přehlédnuté chyby (překlepy) včetně pravopisných. Nedůsledná oprava některých písemných prací žáků negativně ovlivňuje dojem z klasifikace, protože kritérium postavené na počtu chyb pak nemůže zajistit objektivní hodnocení. Cíl hodiny, který si učitelka stanovila, se nepodařilo z časových důvodů splnit. Nepovinný předmět práce na počítači navštěvuje sedm žáků čtvrtého ročníku. Učitel, který působí zároveň jako daňový poradce, vede žáky metodicky při samostatném řešení účetních případů pomocí výpočetní techniky. Výuka probíhá ve dvouhodinových blocích a nemá charakter klasické výuky. Žáci využívají mezipředmětových vztahů a pod vedením učitele se snaží samostatně pracovat v systému podvojného účetnictví s účetním programem STEREO. Ve sledované výuce se žáci učili pomocí programu vypočítat dávky nemocenského pojištění. Učitel jim poskytoval jednoznačné informace a zároveň je upozorňoval na nejčastější chyby. Po nastavení parametrů firmy žáci již pracovali samostatně podle okopírovaného pro každého zvlášť připraveného zadání s účetním programem. Individuální přístup k žákům a pečlivé vedení poznámek v sešitě bylo samozřejmostí. Obsah učiva byl stanoven na základě požadavků, které jsou na absolventy kladeny z praxe, a rozsah učiva odpovídal dvouhodinové týdenní dotaci. Klasifikace žáků je průběžná a vychází z hodnocení samostatně řešených úloh.

Kvalita výuky ekonomických předmětů zařazených do bloku je velmi rozdílná. Je ovlivněna charakterem jednotlivých předmětů, různou úrovní materiálně technického zabezpečení výuky i osobnostmi učitelů. Ve výuce ekonomiky byly zjištěny ve čtvrtém ročníku výrazné nedostatky v plánování a přípravě výuky, v organizaci, formách a jejich metodách, které ohrožují průběh výchovně- vzdělávacího procesu, kvalita výuky ve druhém a třetím ročníku je dobrá.. Kvalita výuky účetnictví je celkově hodnocena jako velmi dobrá. Ve výuce managementu převažují negativa, a proto je kvalita výuky hodnocena jako ještě vyhovující. Kvalita výuky marketingu je ještě vyhovující. Výuka obchodní korespondence má celkově velmi dobrou úroveň (druhý ročník vynikající, třetí ročník ještě vyhovující). Práce na počítači má velmi dobrou úroveň.

Kvalita výuky ekonomických předmětů zařazených do bloku má celkově dobrou úroveň.

Zbožiznalství

ČŠI navštívila hodiny u obou vyučujících, kteří ve škole zbožiznalství vyučují. Jeden z nich má

odpovídající odbornou, druhý odbornou i pedagogickou způsobilost.

Hodinové dotace sledovaného předmětu odpovídaly učebnímu plánu, schválenému ředitelkou školy pro školní rok 1999/2000. Učivo předepsané osnovou předmětu si vyučující rozpracovávají do časově tematických plánů v jejichž plnění nebyly shledány nedostatky. Se zařazením laboratorních prací do výuky se počítá v závěru školního roku.

Zbožíznalství se vyučuje v kmenových učebnách bez zvláštní specifické výzdoby. Učebny jsou pro výuku vhodné, jsou vybavené běžným školním nábytkem, subjektivně dobře osvětlené, čisté a dostatečně velké. K výuce mohou vyučující použít didaktickou techniku, názorných pomůcek pro tento předmět je ve škole nedostatek. Učebnice jsou žákům v prvním ročníku školou zapůjčovány, ve druhém ročníku probíhala v době inspekce výuka bez učebnic.

Hospitované hodiny zbožíznalství byly vyučovány frontálně, bez názorných pomůcek. Měly klasickou stavbu s ústním nebo písemným zkoušením a výkladem vyučujících. Učivo odpovídalo učebním osnovám, výukové cíle byly vhodně stanovené.

Kvalitativně byly obě hodiny výrazně odlišné. Ve zdařilé hodině si vyučující velmi dobře zorganizoval vyučovací čas. Využíval vstupní i průběžné motivace, aktivizoval žáky příklady z praxe včetně vhodně volené samostatné práce na ekologické téma. Vedl žáky ke schopnosti aplikovat učivo v různých situacích, průběžně využíval pozitivního slovního hodnocení a zpětné vazby k analýze chyb. Závěr hodiny byl s dostatečnou časovou rezervou využit k shrnutí a upevnění probrané látky.

Další ze zhlédnutých hodin postrádala dostatečně promyšlenou bezprostřední přípravu pedagoga na výuku. Při zadávání testu v úvodní části hodiny i při následujícím výkladu nové látky nebyly žákům předávány přesné a jednoznačné informace, poznámky na tabuli postrádaly logickou strukturu, v závěru chyběl prostor pro procvičení a upevnění učiva a zpětnou vazbu.

Ve zhlédnutých hodinách nebyly v dostatečné míře rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků, ti byli převážně pasivní, do výuky se zapojili pouze jednotlivci. Probíhaly v klidné a nestresující atmosféře.

V oblasti plánování, personálního a materiálního zajištění s výjimkou názorných pomůcek pro tento předmět je kvalita vyučování zbožíznalství na dobré úrovni. Po stránce organizace, forem a metod výuky a motivace byly hodiny rozdílné, jedna velmi dobrá, druhá ještě vyhovující. Interakce a komunikace jsou na průměrné úrovni. Celkově výuku zbožíznalství hodnotí ČŠI jako dobrou.

Výpočetní technika

Výuka byla sledována v hodinách obou vyučujících, kteří ve škole výpočetní techniku vyučují. Z nich jeden má pedagogickou způsobilost, druhý je bez odpovídající odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhá formou povinných hodin výpočetní techniky a prostřednictvím nepovinného předmětu práce na počítači. Zároveň mohou žáci navštěvovat tzv. Infocentrum, kde mají dvakrát týdně ve vyčleněných odpoledních hodinách pod dohledem pedagoga přístup k internetu.

Výuka v povinném a nepovinném předmětu probíhá v odborné učebně výpočetní techniky. V materiálně-technickém vybavení školy výpočetní technikou došlo od minulé inspekční návštěvy ke značnému zlepšení, nevyhovující jsou však prostorové podmínky odborné učebny. Velikost učebny a rozmístění PC v učebně neumožňuje volný pohyb vyučujícího po třídě, znemožňuje mu dostatečnou průběžnou kontrolu a omezuje výběr vyučovacích metod. Psychohygienické zásady i přes snahu vyučujících nelze v hodinách důsledně dodržovat.

Vzhledem k tomu, že v odborné učebně výpočetní techniky nemají všechny PC stejné softwarové vybavení, museli někteří žáci při výuce pracovat ve dvojicích i při dělení ročníků, v konkrétních případech tento stav efektivitu výuky dále snižoval.

Hodinové dotace povinného předmětu odpovídají schválenému učebnímu plánu, obsah výuky odpovídá schváleným osnovám a je průběžně aktualizován v závislosti na softwarovém vybavení.

Vyučující pro žáky připravují řadu úloh, které vytvářejí prostor pro samostatné učení. Ve zhlédnutých hodinách bylo této možnosti využito, žáci často pracovali individuálně svým vlastním tempem. Z jejich reakcí i na základě předložených žákovských prací bylo znát, že je pro ně tento způsob výuky obvyklý.

Úvodní část hodin byla většinou věnována základní instruktáži. Ověřování dříve dosažených znalostí a dovedností žáků se vyskytovalo minimálně. Pokud byla k výuce využita tabule pro základní poznámky, byly přehledné a dobře strukturované. Při samostatné práci se vyučující snažili postup jednotlivců průběžně sledovat, případně korigovat chyby a pomáhat. Jejich úsilí však značně znesnadňovaly stísněné prostory odborné učebny, výsledný efekt jejich snažení byl proto nízký. Žáci jsou vedeni ke znalosti práce s nápovědou, nejsou však zvyklí v hodinách pracovat s učebnicemi a odbornou literaturou. Sešity si nevedou, požadavky na jejich výstupní znalosti a dovednosti nejsou stanoveny.

V hodinách vládla klidná pracovní atmosféra, žáci byli vnímáni jako partneři, byla oceňována jejich snaha a pokrok.

Kvalita výuky výpočetní techniky je zásadně ovlivněna nevyhovujícími prostorovými podmínkami, které ohrožují průběh výchovně vzdělávacího procesu. Psychohygienu, organizace, formy a metody výuky jsou ještě vyhovující. Motivace a komunikace jsou na dobré úrovni. Celkově výuku výpočetní techniky hodnotí ČŠI jako ještě vyhovující.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě výše uvedených skutečností ve sledovaných předmětech hodnotí Česká školní inspekce kvalitu vzdělávání jako dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepčním záměrem ředitelky školy je zachování stávajícího oboru za současného zlepšování materiálně-technických podmínek výuky. Výraznější změny jsou plánovány hlavně v odborné orientaci oboru, kde by se škola chtěla místo bankovnictví zaměřit na oblast veřejné správy, počítá se s případným posílením vybraných předmětů v souvislosti se zavedením státní maturitní zkoušky.

V současné době škola vyučuje podle vzdělávacích programů určených pro denní a dálkové studium obchodní akademie, schválených MŠMT ČR. Učební plány jsou rozpracovány do jednotlivých ročníků, mají logickou strukturu a jsou schváleny ředitelkou školy. Provedené úpravy respektují pokyny MŠMT ČR k učebním plánům, proporce všeobecně-vzdělávacích a odborných předmětů jsou vyvážené a odpovídají standardu středoškolského odborného vzdělávání.

Povinně volitelné předměty byly vedením školy stanoveny v souladu s profilem absolventa

školy a jejich počet se během ročníků zvyšuje. Čtyři jsou pro všechny žáky zařazeny do třetího, čtyři do čtvrtého ročníku. Ve čtvrtém ročníku si mohou žáci navíc vybrat dle svého zájmu jeden ze tří dalších předmětů (bankovníctví, cvičení z práva, marketing a propagace). Volitelné předměty jsou vyučovány podle ředitelkou schválených osnov.

Ve škole je vyučován nepovinný předmět sportovní hry, určený pro všechny žáky bez ohledu na ročník, který v době inspekce navštěvovalo jedenáct žáků. Další nepovinný předmět práce na počítači je navštěvován žáky čtvrtého ročníku.

Pro čtyři žáky, z nich dva jsou integrovaní, jsou zpracovány a ředitelkou školy schváleny individuální studijní plány.

Roční plán činnosti obsahuje informace o základním organizačním zajištění školního roku včetně zajištění praxí a stanovuje pracovníkům školy konkrétní trvalé i jednorázové úkoly v oblasti výchovně-vzdělávací, materiální i organizační. V plnění úkolů v oblasti vzdělávání, jak vyplynulo z provedené orientační inspekce, jsou ještě rezervy ve využívání audiovizuální techniky, v samostatném získávání a zpracování informací, modernizaci vyučovacích metod a forem směrem k problémovému vyučování, dále ve vedení žáků ke zřetelnému a souvislejšímu spisovnému verbálnímu vyjadřování. Daří se plnit posilování motivace žáků spojováním výuky s praxí v aktualizaci učiva a rozvíjením mezipředmětových vztahů.

Od vyučujících vedení školy vyžaduje a následně schvaluje rozpracování učiva formou časově-tematických plánů. V tematických plánech předmětu zbožíznalství v nich nebyly vyčleněny hodiny pro praktická cvičení. V předmětu ekonomika dochází k rozporu mezi plánováním výuky a její skutečnou realizací.

Od minulé inspekční návštěvy došlo v oblasti plánování k pozitivním změnám. Plánování školy je nyní na velmi dobré úrovni.

Organizování

Organizační uspořádání školy vychází z Organizačního řádu školy, jehož poslední verze byla vydaná v září 1999. Ředitelce jsou přímo podřízeni dva zástupci. Statutární zástupce ředitelky školy je zodpovědný za organizační zajištění výchovně-vzdělávacího programu školy. Sestavuje rozvrh hodin a zajišťuje náhradní výuku za nepřítomné učitele. Kromě toho plní ještě další úkoly vyplývající ze stanovené náplně práce, především je pověřen organizací dálkového studia. Druhý zástupce je zodpovědný za vedení pedagogické dokumentace školy, práci třídních učitelů a organizaci doprovodných výchovných akcí pořádaných pro žáky školy (besedy, kulturní pořady, divadla, exkurze apod.). Je zároveň školním psychologem a v rámci plánu rozvoje materiální oblasti školy byl pověřen vybudováním informačního centra a jeho vedením. Zastává i funkci drogového koordinátora (viz Další významná zjištění).

Všichni pracovníci jsou prokazatelně seznámeni s pracovním řádem školy a jsou na ně delegovány příslušné pravomoci.

Organizační struktura teoreticky umožňuje účinné řízení školy, ale z případně zjištěných nedostatků nejsou vyvozovány dostatečné závěry.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti školy vychází z plánu práce pro školní rok 1999/2000, z vnitřní směrnice, jejíž součástí je i vnitřní řád školy, který byl pro studenty aktualizován ještě během pobytu inspekčního týmu ve škole, z organizačního řádu a sebehodnocení školy. Kontrolou organizace vyučování žáků nebyly zjištěny nedostatky.

Poradními orgány ředitelky školy jsou předmětové komise (cizích jazyků, ekonomických předmětů, společensko vědních předmětů a přírodovědných předmětů), výchovný poradce a rada rodičů.

Informační systém školy umožňuje oboustranný tok informací. Vedení školy informuje žáky a

jejich zákonné zástupce prostřednictvím studijních průkazů, třídních učitelů telefonicky, písemným sdělením, dnem otevřených dveří (jedenkrát týdně), nástěnkami na chodbách školy, dále třídními schůzkami nebo individuálním kontaktem po předchozí domluvě. Mezi vedením školy a zaměstnanci probíhají informace při provozních, pedagogických poradách a osobními konzultacemi. Týdenní program je vyvěšen na jedné z nástěnek školy.

Kromě toho mají všichni zaměstnanci a žáci zajištěn přístup i k informacím prostřednictvím internetu v informačním středisku v budově školy. Provozní hodiny střediska jsou vyvěšeny.

Ochrana osobních dat žáků i zaměstnanců v písemné formě je zajištěna uložením v archivu školy, do kterého má přístup pouze ředitelka a pověřená pracovnice. Osobní data v počítačové podobě jsou pouze v počítači u ředitelky školy a zajištěny kódem. Osobní data a informace o handicapovaných žácích mají pouze písemnou formu, jsou uloženy a zabezpečeny odděleně od ostatních dokumentů v ředitelně.

Kontrolou zápisů v knize odeslané pošty bylo zjištěno, že vedení školy v tomto školním roce odeslalo do doby inspekce 376 dopisů - sdělení o prospěchu, chování, přestupcích a jiných sdělení zákonným zástupcům žáků. Jednotlivé známky z předmětů si žáci zapisují sami a rodiče si je mohou ověřit porovnáním s přehledy klasifikace, které jsou součástí třídní knihy, na třídních schůzkách nebo individuálně.

Škola se na veřejnosti prezentuje informačními letáky, inzercí v oblastním tisku, články dopisovatele Jabloneckých novin o posláni školy, účasti v soutěžích (oblastní kolo SOČ, olympiády německého a anglického jazyka) apod., účasti na regionálních výstavách Nisaschola Liberec, Vzdělávání Jablonec nad Nisou.

Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v souladu s §17e odst.2 písm. a - d, f zákona ČNR č. 564/1990 Sb. ve znění zákona č.139/1994 Sb. a poskytuje dostatek informací.

Rozhodnutí vydávaná ředitelkou školy a jejích zástupců jsou písemně podložena, uspořádání písemných dokladů není přehledné.

Systém organizace práce školy je podrobně rozpracován a umožňuje její účinné řízení.

Tato oblast řízení je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení výchovně-vzdělávacího procesu i provozu školy má stanovená pravidla. Vedení školy ve své práci zohledňuje připomínky a náměty ze strany učitelů podle svých možností (např. modernizace odborné učebny výpočetní techniky sedmi PC vybavených operační pamětí Pentium, úprava učebního plánu v rámci povolených změn). Je vstřícné k požadavkům předmětových komisí a pokud to finanční situace školy dovoluje, snaží se je plnit.

Jedním z hlavních úkolů střednědobého plánu je zvyšování kvalifikace vyučujících a stabilizace pedagogického sboru. V současné době má pedagogický sbor včetně externích pracovníků padesáti procentní úplnou kvalifikovanost, odbornost je zajištěna osmdesáti šesti procenty z celkového počtu vyučujících. Začínající učitelé mají své uvádějící učitele a jsou metodicky vedeni v předmětových komisích. U některých pedagogů byl zaznamenán minimální zájem v oblasti nabídkových vzdělávacích akcí z důvodu jejich dalších pracovních aktivit. Nízká motivace k výuce se projevila v průběhu inspekce zejména u externích pracovníků vyučujících právo. Na časté změny v rozvrhu a střídání vyučujících bylo poukazováno v dotaznících pro rodiče.

Vedení školy se snaží motivovat vyučující k získávání kvalifikovanosti i zvyšování odbornosti. Má vytvořena a rozpracována kritéria osobního hodnocení učitelů, která jsou známá. Týkají se především plnění většího rozsahu pracovních úkolů, dosahování dobrých pracovních výsledků

a získávání cílových odměn za dobrou prezentaci školy na veřejnosti. Kritéria jsou vyhodnocována dvakrát ročně. Termíny mohou být vzhledem k operativnímu řešení situace kratší.

Z informací uvedených ve Výroční zprávě vychází i interní dokument Sebehodnocení školy za první pololetí školního roku 1999/2000.

Vedení a motivování pracovníků má systém, rezervy jsou v aktivním a zodpovědném přístupu vyučujících ke strategickým záměrům školy. ČŠI hodnotí tuto část řízení školy jako dobrou.

Kontrolní mechanismy

Kontrolou výchovně-vzdělávacího procesu se zabývají všichni vedoucí pracovníci v rámci stanovených kompetencí. Plán kontrol a hospitací je rozpracován v plánu školy na obě pololetí. Pedagogická rada schválila kritéria pro omlouvání absence žáků, která je ve škole vysoká, a z toho vyplývající opatření ke stanovení maximálního počtu zameškaných hodin k získání klasifikace ještě v řádném termínu. Vzhledem k velkému počtu doplňkových zkoušek, pohybu žáků z jiných škol, přerušování studia stávajících žáků školy nebo úplné zanechání studia dochází k nepřesnému a nedůslednému vedení pedagogické dokumentace a její následné kontrole. Zejména v pedagogické dokumentaci vyšších ročníků (třetí a čtvrtý ročník) byly zjištěny ČŠI výrazné nedostatky: přepisy ve třídních výkazech, nepřehledné a nejasné zápisy změn konečné klasifikace žáků, zápis v třídním výkazu o ukončení i přerušení studia zároveň, nečitelnost zápisů výukových cílů v třídních knihách a nezdůvodněné odpadávaní hodin v třídní knize třetího ročníku. Dokumentace nepovinného předmětu práce na počítači není evidována na předepsaném tiskopise, ale v třídní knize čtvrtého ročníku od začátku školního roku. Třídní výkazy prvního a druhého ročníku jsou výrazně na lepší úrovni. Ročníky jsou stabilizovanější a vedení dokumentace důslednější.

Zástupce ředitelky pověřený kontrolou pedagogické dokumentace vede i stav plněných hospitací. Jsou písemně podloženy a sledují úkoly stanovené celoročním plánem školy. Do doby inspekce proběhlo celkem 53 hospitací, které byly realizovány nejen ředitelkou a jejími zástupci, ale také vedoucími předmětových komisí. Při následném zjištění nedostatků jsou přijímána opatření, popřípadě je snižován osobní příplatek. Plánování kontrolní činnosti je jednoznačně formulované, není důsledně vyžadována kontrola jeho plnění a dochází i nadále, vzhledem ke zjištěným nedostatkům z minulé inspekce, k některým negativním jevům (nedodržování časového rozpisu schválených tematických plánů některými učiteli, nekvalitní vyplňování a vedení povinné dokumentace).

Práci předmětových komisí kontroluje ředitelka školy, vedením praxe pověřuje předsedu metodické komise ekonomických předmětů. Škola využívá testů Scio a Kalibro a zúčastnila se sondy Maturant. Předmětové komise (cizí jazyky, český jazyk, ekonomické předměty) vytváří také vlastní srovnávací testy, jejichž výsledky jsou komisemi zhodnoceny a sděleny pedagogické radě. Škola organizuje rekvalifikační kurzy ekonomického zaměření pro dospělé. Podle vyjádření ředitelky školy není spolupráce s radou rodičů příliš efektivní vzhledem k jejich časovému zaneprázdnění při podnikání.

Rozsah kontrolní činnosti má široký záběr, účinnost je však nízká. Výjimku tvoří plnění plánované hospitační činnosti. Citelně slabá místa byla zjištěna v oblasti organizace vedení pedagogické dokumentace a její kontroly. ČŠI hodnotí oblast kontrolních mechanismů školy se závažnými nedostatky jako ještě vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy ve sledovaných oblastech má průměrnou úroveň, závažné nedostatky byly zjištěny v kontrolní činnosti. Plánování školy je velmi dobré, systém organizace je účinný. Pozitiva a negativa jsou v rovnováze. ČŠI hodnotí kvalitu řízení jako dobrou.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství - vedením je pověřena vyučující bez kvalifikačního studia. Je ve funkci po dobu jednoho roku a zajišťuje oblast profesionální orientace žáků. V její kompetenci je zajišťování přihlášek žáků čtvrtého ročníku hlásících se na vysoké školy, prezentace vysokých škol a informační servis v této oblasti. K dispozici má nástěnku na chodbě školy a každý čtvrtek ve stanovené době mohou rodiče nebo žáci využít formou Dne otevřených dveří individuální konzultace. Škola nemá zpětnou vazbu o uplatnění žáků po ukončení studia, s Úřadem práce nebyla ještě navázána větší spolupráce. Profítesty třetích a čtvrtých ročníků a spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou zajišťuje školní psycholog. Škola vykazuje dva integrované žáky, pro které jsou vypracovány individuální plány a zakupovány podle finančních možností kompenzační pomůcky (zvláště upravený počítač se zvětšenou obrazovkou pro zrakově postiženou žákyni). Individuální plán tělesné výchovy druhého integrovaného žáka obsahuje nápravné cviky a v plánu obchodní korespondence zvláštní režim. Individuální plány byly sestaveny vyučujícími těch předmětů, ve kterých jsou žáci handicapováni, a jsou pravidelně aktualizovány třídními učiteli, u kterých jsou uloženy. Pomoc školy integrovaným žákům byla rodiči v dotaznících velmi kladně hodnocena. Pedagogickou radou je zpracována a schválena stupnice hodnocení chování žáků, zásadním kritériem je výše hodin neomluvené absence. Selhávající žáci jsou evidováni v programu školního psychologa.

Jednotlivé složky výchovného poradenství působí samostatně. Nejsou koordinovány příslušnými kompetencemi výchovného poradce. Ten byl pověřen pouze oblastí profesní orientace. Další oblasti fungují přičiněním vedení školy a školního psychologa. Výchovné poradenství hodnotí ČŠI jako ještě vyhovující.

Protidrogový koordinátor a školní psycholog - funkci zastává druhý zástupce ředitelky školy, který je metodicky proškolen v primární prevenci. Spolupracuje s protidrogovým centrem Arx a předmanželskou poradnou. Zajišťuje odbornou literaturu, besedy, přednášky, stará se o nástěnku s protidrogovou tematikou a centrum zajistilo pro školu schránku důvěry. Žáci na své anonymní dotazy dostávají odpovědi prostřednictvím odborníků z Arxu. Jako školní psycholog má vyhrazeny konzultační hodiny a ve svém programu eviduje 26 problémových žáků. Vede záznamy o kontaktech s nimi (71 kontakt od začátku školního roku). V oblasti práce školního psychologa s těmito žáky při bezprostředním sdělování informací a důvěrném jednání se stává funkce zástupce ředitele handicapem. Stará se také o informační centrum, které dostal za úkol od vedení školy vybudovat, a zajišťuje provozní hodiny podle časového rozpisu.

Dotazníky byly rozeslány rodičům žáků školy, ve kterých se mohli anonymně vyjádřit k jejímu chodu. Ze 101 rozdaného dotazníku jich bylo inspekci vráceno 57. Převažovaly náměty na zlepšení nad pochvalami.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 35 622/98-21 ze dne 1. září 1998,
- tematické plány sledovaných předmětů,
- interní dokumentace školy (Organizační řád školy, Plán práce, Vnitřní směrnice, Sebehodnocení školy, Organizační zabezpečení školního roku 1999/2000),
- výroční zpráva za školní rok 1998/1999,
- personální dokumentace,
- individuální studijní plány,
- záznamy z pedagogických rad,
- protokol o písemné maturitní zkoušce,
- protokoly o komisionálních zkouškách,
- rozvrh hodin,
- správní řízení o přijímání žáků do vyšších ročníků,
- učební plány sledovaných ročníků pro školní rok 1999/2000,
- hospitační záznamy inspektorů ČŠI,
- kniha pošty,
- učební plán studijního oboru Obchodní akademie schválený MŠMT ČR pod čj. 14 073/93 - 23 ze dne 25. března 1993,
- učební plán studijního oboru Obchodní akademie - dálkové studium schválený MŠMT ČR pod čj. 11 928/95 - 23 ze dne 6. února 1995,
- pedagogické dokumenty pro studijní obor Obchodní akademie schválené MŠMT ČR pod čj. 19 295/94 - 23 ze dne 24. června 1994,
- upravené učební plány, schválené ředitelkou školy pro školní rok 1999/2000,
- roční plán pro školní rok 1999/2000,
- tematické plány hospitovaných předmětů,
- třídní knihy hospitovaných tříd,
- třídní výkazy,
- vybrané písemné práce a písemné maturitní práce z českého jazyka,
- zpracované maturitní otázky z českého jazyka k ústní části maturitní zkoušky,
- dotazník ředitele před inspekcí,
- dotazníky pro rodiče,
- inspekční zpráva čj.084 888/98 - 3413.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Individuální přístup k žákům,
- přátelské klima ve škole,
- pomoc školy integrovaným žákům,
- vhodné doplnění výuky účetnictví nepovinným předmětem aplikující znalosti prostřednictvím výpočetní techniky,
- provázanost teorie s praxí v ekonomických a společenskovedních předmětech,
- vhodná aktualizace učiva u některých vyučujících ekonomických a společenskovedních předmětů,
- rozvíjení mezipředmětových vztahů ve výuce,
- poskytování namnožených studijních materiálů (např. tabulky, schémata, originální tiskopisy)

Negativa:

- Minimální využívání vhodné didaktické techniky ve výuce,
- nedůsledné přijímání opatření z výsledků kontrol,
- nedodržování časově tematických plánů schválených ředitelkou školy,
- nedostatečné zabezpečení výuky ekonomických a společenskovedních předmětů vhodnými učebnicemi a pomůckami (např. management, marketing, zbožíznalství, zeměpis, psychologie, občanská výchova, dějepis i historickými mapami),
- neefektivní využívání zajištěných učebnic ve výuce (např. ve druhém, třetím i ve čtvrtém ročníku v předmětu Ekonomika, ve druhém ročníku v předmětu Účetnictví, ve třetím ročníku v předmětu Právo), zdlouhavé diktování poznámek v ekonomických předmětech,
- nedodržování časového rozvržení vyučovacích jednotek u externích vyučujících práva a odpadávání hodin tohoto předmětu bez náhrady,
- časté střídání vyučujících předmětu ekonomika u žáků současné třídy P4,
- nevyhovující prostorové uspořádání počítačové učebny,
- nesouvislý a nespisovný verbální projev žáků, jejich nízká komunikace s učiteli.

Doporučení:

- Stabilizovat pedagogický sbor,
- zajistit dostatečný počet učebnic a nezbytných pomůcek pro výuku,
- u nepovinného předmětu „Práce na počítači“ zvolit název, který by odpovídal jeho obsahu,
- urychleně řešit prostorové podmínky výuky výpočetní techniky,
- aktualizovat zpracované okruhy maturitních otázek,
- doplnit do konce školního roku chybějící vyučovací jednotky v předmětu Právo,
- rozvíjet komunikativní dovednosti žáků, především v souvislých verbálních projevech,
- aktivizovat žáky pomocí různých forem a metod výchovně -vzdělávací práce,
- vést důsledně dokumentaci nepovinných předmětů na předepsaných tiskopisech,

- přehledně vést a důsledně kontrolovat pedagogickou dokumentaci,
- zvážit kumulaci kompetencí zástupce ředitelky a pověřit ho takovými úkoly, které by si vnitřní logikou neodporovaly,
- pověřit výchovného poradce takovými kompetencemi, aby koordinoval všechny složky výchovného poradenství.

Vzdělávání žáků probíhá v esteticky méně podnětném prostředí, kmenové třídy jsou celkem prostorné, dobře větratelné. Učebna výpočetní techniky je prostorově nevyhovující. To již konstatovala ČŠI při následné inspekci v roce 1998.

Materiálně-technické podmínky jsou ve sledovaných předmětech zajištěny jen částečně. V některých předmětech učebnice scházejí, v dalších nejsou plně využívány. Škola je vybavena didaktickou technikou, ale ta je ve výuce minimálně používána. Zdokonalování vybavenosti ve výpočetní technice je příkladné, k modernizaci přispělo i vybudování informačního centra s připojením na internetovou síť.

Průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech je celkově na dobré úrovni. Velké rezervy jsou v plnění časově-tematického plánu v předmětu ekonomika posledního ročníku, prostorové podmínky negativně ovlivňují výuku výpočetní techniky. Žáci jsou vedeni k aktualizaci učiva a provázanosti teorie s praxí. Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány v řadě předmětů. V oblasti rozvíjení komunikativních dovedností a aktivního zapojování se žáků do výuky pomocí různých forem a metod výchovně-vzdělávací práce nebyl od minulé inspekce, která doporučovala tuto oblast zlepšit, zaznamenán posun.

Dílčí zlepšení konstatuje ČŠI v oblasti řízení, které hodnotí celkově jako dobré. Škola reagovala na závěry a doporučení z předchozí inspekce zejména v oblasti plánování. Dobrá je práce předmětových komisí a snaha o evaluaci školy hlubším zaměřením se na zjišťování kvality výstupů. Organizační systém účinně zajišťuje chod školy, rezervy jsou v motivování externích vyučujících, dále ve strategii delegování příslušných pravomocí na poradní orgány a pedagogické pracovníky a z toho vyplývající zodpovědnost a kontrola za svěřené úseky.

ČŠI hodnotí na základě zjištěných skutečností celkovou úroveň Soukromé obchodní a právní akademie jako dobrou.

V průběhu orientační inspekce nebylo zjištěno neúčelné a neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Alexandra Hanwaldová	v. r.
Členové týmu	Ing. Jan Kosek	v. r.
	Ing. Kateřina Nováková	v. r.
	Jan Svoboda	v. r.
Pracovníci ústředí ČŠI	JUDr. Jana Laudátová	
	Mgr. Kamila Loudová	

V Jablonci nad Nisou dne 22. května 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. června 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Ing. Jaroslava Malá	v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-06-19	083 235/2000-5100
Zřizovatel	2000-06-05	083 200/2000-5100

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
2000-06-14	083 234/2000-5100	v příloze